

FOLCLOR MUZICAL DIN DEPRESIUNEA ÎNTORSURA BUZĂULUI - MATERIALE DIN ARHIVA INSTITUTULUI DE ETNOGRAFIE ȘI FOLCLOR "CONSTANTIN BRĂILOIU"

Felicia Diculescu

Există până în momentul de față, spații rurale, uneori reprezentând adevărate zone etnografice, care beneficiază din punct de vedere etnocultural, de o imagine pe cât de globală pe atât de incompletă. Nu o dată, această imagine este deformată de o serie de elemente induse deopotrivă improprii și false.

Factorii generali care au generat și continuă să întrețină o astfel de percepție, privesc mai puțin realitatea culturală propriu-zisă și cercetările întreprinse, cât mai cu seamă, modul de valorificare al rezultatelor cercetării și într-o măsură însemnată, efectele aceleiași mișcări artistice de îndrumare și valorificare a creației populare. Concepția estetizantă, falsele raportări determinate de o insuficientă cunoaștere și înțelegere a folclorului în ansamblu, care au guvernat până la un punct această activitate, au contribuit cel mai adesea la amputarea sau/și la alterarea treptată a creației folclorice autentice.

Desigur acestor factori generali, li s-au adăugat alți factori particulari zonali, subiec-tivi, al căror efect este greu de descifrat. Deasupra tuturor planează însă efectul noilor medii de propagare în masă, al televiziunii, a unei politici culturale ghidată de tot felul de discriminări.

Depresiunea Întorsura Buzăului de care ne vom ocupa în demersul nostru, se înscrie și ea în rândul acelor spații rurale, a căror imagine etnoculturală este deopotrivă lipsită de consistență și obiectivitate. Opiniile formulate în legătură cu folclorul acestei zone de către necunoscători, sunt singurele care au proliferat aici în ultimele decenii. Ele s-au impus inclusiv în rândul localnicilor. În acest sens devine explicabilă aprecierea cu care este întâmpinată orice tentativă de cercetare a folclorului Buzaielor, "aici nu este folclor; nu ie așa ca în alte părți". O asemenea apreciere, este incitantă pentru folcloristul care s-a aplecat cu interes asupra acestei chestiuni.

Date fiind aspectele menționate, este credem, necesară o abordare sistematică a problemei. În acest sens se impune evaluarea obiectivă a cercetărilor întreprinse în zonă și publicarea neîntârziată a folclorului cules pe parcursul ultimelor decenii.

Lucrarea de față est prima dintr-o serie afectată cunoașterii folclorului muzical din teritoriul Buzăului ardelean. Ea se referă la prima cercetare sistematică, efectuată de un grup de cercetători din cadrul fondului Institut de Folclor, în prezent Institutul de Etnografie și Folclor "Constantin Brăiloiu" al Academiei Române. Principalul obiectiv este publicarea întregului material muzical înregistrat și a celui notat direct, (după auz) cu prilejul acestei cercetări. (vezi Anexa lucrării) De asemenea considerăm utile câteva precizări privind contextul în care s-a desfășurat această cercetare. Observațiile privind obiectivele propuse, modul în care s-a derulat ea, se vor alătura celor de ordin general care privesc originea și calitatea materialului înregistrat.

Perioada care a urmat marii Uniri de la 1918 este una extrem de favorabilă cercetărilor de tot felul. Iar, Depresiunea Întorsura Buzăului va intra relativ repede în atenția

cercetării. Primii care și-au îndreptat pașii spre localitățile buzoiene, au fost geografil, istoricii și sociologii. În ciuda politicii agresive de maghiarizare forțată exercitată după dictatul din 1867, a împărțirilor administrative aberante, localitățile întregii depresii se caracterizează printr-o desăvârșită unitate lingvistică confesională și etnoculturală. Recensămintele din 1850 și din 1992 confirmă existența în acest teritoriu a unei populații majoritare românești în proporție de 99,5 %, respectiv de 99,8%¹. Tocmai această unitate constituie elementul de atracție al cercetărilor inițiate. În vara anului 1945, fostul Institut de Cercetări Economice și Sociale al fostei Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Brașov, "a apreciat că grupul de sate românești din depresiunea Buzăului ardelean întrunește condițiile de unitate și complexitate indispensabile"² unei anchete socio-geografice care în final a urmărit deopotrivă aspectele economice și istorice. Extrase din volumul comunicărilor susținute la sesiunea din 1945-1946, studiile elaborate pe baza cercetărilor întreprinse în zona Întorsurii, de Laurian Someșan, Emil Micu și Vasile C. Pop, sunt publicate într-un volum de sine stătător în anul 1947, sub titlul "Depresiunea Întorsurii Buzăului - studiu geografic, istoric și economic". Lucrarea se înscrie în rândul cercetărilor monografice inițiate în cadrul Școlii de Sociologie, conduse de Dimitrie Gusti. Ea rămâne singura de acest fel referitoare la spațiul Buzaielor și, în tot cazul, extrem de valoroasă prin obiectivitatea și multitudinea de date sintetizate. Pe nedrept și în mod nejustificat, ea este aproape necunoscută în prezent.

În continuare, zona intră în atenția folcloriștilor, a etnomuzicologilor și coreologilor.

Prima cercetare oficială, desfășurată sub egida noului Institut de folclor din București, s-a desfășurat strâns, după cum reiese din fișele culegerii, și anume, în 30 și 31 martie, 1949. Ea antrenează un număr relativ crescut de etnomuzicologi în fruntea cărora se situează Ilarion Cocîșiu, Constantin Zanfir, Adriana Sachelarie și Lucilia Stănculeanu au sarcini bine precizate în cadrul cercetării. Astfel înregistrările sunt realizate de Ilarion Cocîșiu și Adriana Sachelarie; notațiile directe ale unor melodii fiind efectuate de Costantin Zamfir; fișele de informator și informații, precum și fișele de text revin în mod inegal întregii echipe.

Cercetarea, în ansamblu, s-a desfășurat conform noii metodologii impusă de Constantin Brăiloiu. Un obiectiv important, al acestei culegeri a fost selectarea și înregistrarea pe disc a celor mai reprezentative producții folclorice.

Având în vedere caracterul oarecum restrâns al cercetării și, mai ales, calitatea subiecților investigați și a repertoriului înregistrat nu excludem existența unei prospecțiuni anterioare în zonă. În orice caz, revenirile folcloriștilor în zonă au fost numeroase și nu întotdeauna finalizate în mod optim.

Este sigur însă, că în zonă interpreții cu voci bune sunt numeroși³. Cea mai bună voce, recunoscută de unii dintre protagoniștii cercetării la care ne referim o are Constantin Popica de pe "Margine" (fostul sat Floroia Mică). Acesta face parte din rândul cântăreților selectați pentru radio. Urmează Popica Alexe, Carolina Bularca, și alții.

Faptul că cercetătorii se orientează asupra grupului din Sita, Întorsura este justificat, după părerea noastră, de intenția acestora de a acoperii o paletă largă a folclorului muzical și, într-o măsură importantă, a repertoriului pastoral instrumental.

Subiecții investigați, urmărind importanța contribuției fiecăruia sunt: Victor Darie, Costantin Aciu, Nicolae Tohăneanu, originari din fosta comună Sita Buzăului și, Traian Cristea, din Întorsura Buzăului.

Statistic vorbind, în urma cercetării efectuate, au rezultat în total, *21 de piese muzicale*, dintre care doar 16 au fost înregistrate pe cilindrii de fonograf. Restul au fost notate direct și incluse în tot atâtea fișe de informații. Pe lângă fișele de fonogramă, și cele de informator, culegerea este însoțită de *4 fișe de informații*, în care sunt consemnate date semnifica-

tive privind aspectele socio-economice și culturale, așa cum au fost ele sedimentate în memoria subiecților. Textele strigăturilor și ale cântecelor au fost notate după dictat și incluse în fișele de text. Acestea au fost consemnate și în lucrarea de față alături de textele notate după înregistrările fonogramice, în special, atunci când, acestea din urmă nu au putut fi transcrise. De altfel, includerea textelor notate după dictare este cu atât mai utilă cu cât ele sunt în general, ample în comparație cu cele reținute de înregistrarea sonoră.

Revenind la materialul sonor înregistrat, este semnificativ faptul, că din cele 16 piese înregistrate, 5 le regăsim pe disc. Înregistrate pe disc sunt și *Comenzile de muncă* - "La marcatul buștenilor", în care se regăsește greu în cercetările de folclor.

Din rândul interpreților investigați se detașează în mod evident, atât prin consistența repertoriului, cât și prin calitatea acestuia, sub aspectul formei, execuției și stilului, Victor Darie. Acesta a înregistrat 10 piese, dintre care 7 instrumentale și 3 vocale. patru din cele 5 piese înregistrate pe disc, îi aparțin lui Victor Darie. Regăsim astfel din categoria *Repertoriului pastoral* - "Cântarea oilor" pe discul 1727 I. De asemenea, jocurile înregistrate la discul 1727 IIb., sunt executate la fluier de același interpret, în timp ce pașii strigăturile sunt realizate de Ion Banciu, Traian Cristea și Gheorghe Ene. Pe fața a doua a discului 1726 regăsim cântecul "Mâncatu-s doamne de rele" (fig. 4612 a) și "La ogor de primăvară", ambele interpretate de același Victor Darie. În fine Comenzile de muncă: "la marcatul buștenilor" menționate deja, reapar pe discul 1726 I.

Din rândul înregistrărilor acestei culegeri, fără îndoială, piesele aparținând *repertoriului pastoral* sunt cele mai valoroase prin autenticitatea lor prin conținutul formei și stilul de execuție. Consemnate de Ilarion Cocîșiu ca "doine instrumentale", (ne referim la primele două segmente de la fig. 4609 a și b) continuate de o melodie de joc, acestea se suprapun în mare parte celui mai amplu gen pastoral, cunoscut în folclorică, sub denumirea de *poem vocal instrumental* și intitulat "Ciobanul care și-a pierdut oile". În cazul nostru deși piesele "n-au vorbe" (v. fișa fig.) avem de a face cu "o poveste muzicală" fără text. Deoarece întreaga semnificație a textului este păstrată de caracterul fiecărui segment muzical. Faptul reiese și din explicațiile oferite de interpret și consemnate de cercetător în fișa fonogramică (4609 a). ... Asta-i când a pierdut ciobanul oile. Plânge că nu le-a găsit" spune subiectul nostru, referindu-se la părțile doinite. Și adaugă mai departe, "asta cântă când a văzut pietrele" (crezând că sunt oile) "cântă un fel de brâu". În concluzie, este evident că ne aflăm în fața unui gen supus de acum erodărilor dar, încă viu în latura sa muzical-instrumentală.

Înregistrările fonogramice mai cuprind 6 melodii de joc însoțite de strigături și un număr de 8 melodii de cântec, dintre care Victor Darie a interpretat 3, Ion Banciu 2, Nicolae Tohăneanu 2, iar Traian Cristea 1.

În general, repertoriul de cântec aparține statului modern. Cele mai valoroase fiind piesele preluate pe disc. Fără a opera o analiză de ordin structural morfologic, lăsându-ne ghidați în această etapă de o simplă lectură, putem afirma că repertoriul de cântece, categoria cea mai vie și mobilă în general, aparține în cea mai mare parte stilului sud-ardelenesc. Există în materialul cules și câteva melodii colportate de muzicanții angajați la nunți și la "balurile" ocazionate de anumite sărbători. Deși aceștia sunt originari din Regat, din Căndești și localitățile învecinate, ei își adaptează stilul de execuție și repertoriul gustului și nevoilor impuse de localnici. Iată ce afirmă același Victor Darie, despre cântecul înregistrat la fig. 4612 c, preluat și pe disc (cântec, se pare, adus de lăutarii de dincolo de munți) în momentul în care este întrebat dacă "este ardelenesc": "da-i ardelenesc da-i făcut de ei așa". este evident că lăutarii agajați în Buzaie până în deceniul al șaptelea, se adaptează stilului sud-ardelenesc specific, impunându-și cu dificultate piesele din repertoriul propriu.

Urmărind conținutul tuturor fișelor fonogramice, inclusiv pe ale melodiilor de joc, reiese clar că repertoriul muzical este învățat “de la părinți”, “de-acasă”, “de la bătrâni”. În momentul în care cântecele sunt astfel învățate, ele sunt cântate “și de alții”. În timp ce, melodiile aduse de lăutari (vezi cântecul “La ogor de primăvară”, fig. 4612 a) “nu-le cântă oricine”. În timp ce, melodiile păstrate în repertoriul viu, “se mai cântă” (fig. 4613 a), altele, cum sunt “Ce păcat că sunt bătrân” (fig. 4623 d) sau “nu știu îmi pare sau s-aude” (fig. 4623 c) “să cântă și-acum da, nu prea mult (pentru că) să cântă care au ieșit progresiste la cor, din cărți”.

Este evident că ne aflăm într-un moment în care melodiile vechi sunt și aici, abandonate treptat, în favoarea celor moderne, a romanțelor, cupletelor de revistă, sau a vreunui cântec adus odată cu trecerea războiului. Toate se vor supune, fără îndoială caznelor oralității și stilului specific zonei și interpreților. Primele genuri afectate de modernitate sunt cele arhaice și cele care aparțin repertoriului pastoral din nefericire.

Culegerea la care ne referim este fără îndoială, importantă din mai multe puncte de vedere. Ea a scos la iveală cu un ceas mai devreme un repertoriu muzical valoros și în mare parte reprezentativ pentru zona Buzaielor și pentru zona Ardealului de Sud. Dat fiind scopul culegerii de a înregistra un material pentru arhivă din care o parte să fie preluat pe disc, este de înțeles preferința cercetătorilor pentru interpreți care aparțin generației (vârsta lor este de 21-26 de ani) care dincolo de predispoziția firească pentru cântare, prezintă garanțiile unor voci clare și de calitate. Înclinăm să credem că investigarea unor subiecți din categoria maturilor și a vârstnicilor ar fi garantat o mai mare diversitate a repertoriului și un stil mai apropiat de cel țărănesc și arhaic.

În cadrul acestei cercetări un gen oarecum vitregit este colindul alături de informația referitoare la *ceata colindătorilor* și obiceiul specific, în zonă. La jumătatea acestui secol el era încă viu. Dezagregarea lui ține și de noua politică culturală discriminatorie care a afectat și alte obiceiuri și genuri folclorice. În afirmația noastră ne bazăm pe propriile cercetări pe care le-am desfășurat după anul 1967, care au scos la iveală mai multe colinde cu text laic și religios. Între materialele notate după auz de Constantin Zamfir găsim totuși un colind cu text religios; este variata binecunoscutului colind “Când cina Cristos la masă” în culegerea în discuție intitulată “La o masă roată, lată” (sic). La fig. 4623 b, găsim însă o așa zisă colindă intitulată, “Bună seara oameni buni”. Textul literar dar și cel muzical reușește să ne surprindă în totalitate. Este cert că ne aflăm în fața unei creații recente, un hibrid încropit, care ne duce cu gândul la aceeași politică culturală al cărei efecte ne vor pune de acum, din ce în ce mai frecvent în fața unor producții de acest fel. Iată, în continuare textul literar ale acestei înregistrări coordonate de Adriana Sachelarie. “Bună seara oameni buni/ Obiceiuri din străbuni/ Am venit să colindăm/ Florile dalbe flori de măr/ Vestea nouă să vă dăm/ Muncitori și voi plugari/ Bravi ai țării cărturari/ Azi cu drag la voi venim/ Viață nouă făurim/ Munca fie-vă cu spor/ Crească pâinea pe ogor/ Cum cresc și în ăst an/ Rod al trudei de țaran”. Textul a fost dictat de Nicolae Tohăneanu care susține că “... au știut-o și alții”. Este o afirmație, care încearcă să inducă ideea apartenenței la tradiție a acestei bizarerii.

Cum am menționat mai devreme, un segment important al acestei culegeri, îl reprezintă notațiile directe pe care le-a realizat Constantin Zamfir. Ele, în ciuda neajunsurilor pe care le presupune orice notație după auz, sporesc calitatea acestei culegeri, desfășurată pe parcursul a două zile. Înregistrate în arhivă la categoria *informației generale* (I.) reprezintă 6 piese muzicale, interpretate de Traian Cristea. Despre acest informator îndrăznim să afirmăm, în absența oricărei consemnări în fișele culegeri, că a avut un rol important în declanșarea acestei cercetări. El are meritul de a fi oferit cele mai consistente date în alcătuirea unei fișe socio-economice (vezi I. 1242). Pe lângă colindul la care ne-am referit, cel cu text religios, aflăm

aici următoarele piese: Cântecul, "Munții Tatra" (I. 1242), vehiculat în timpul războiului, de origine străină. I. 1250 cuprinde cântecul "Vai, vai, vai inimă vai" - variantă a binecunoscutului cântec "De s-ar afla cineva" răspândit în Covasna și în tot sudul Transilvaniei. O variantă a cântecului înregistrat, "Ce păcat că sunt bătrân" apare aici cu un text colat și extins, la I. 1251. Însăși interpretul își recunoaște contribuția; "l-am modificat ca să fie mai plăcut pentru bătrâni". Așa zisul "cântec de joc" intitulat "Ia, mai zi măi din vioară", (I. 1252) nu are nimic comun cu bine cunoscuta melodie vehiculată prin radio. Mai mult, piesa este un cântec în rubato, de origine nord muntenească. "Aseară pe vreme rea" este titlul unui cântec contemporan. După cum reiese din cele relatate de interpret, este o creație colectivă: "l-am învățat noi așa... Am pus unu o vorbă, altu alta și le-am adunat la un loc. Da, mai mult sunt accentuate (sic) de mine; eu și vâru meu".

Nu vom încheia expunerea noastră, fără a menționa o altă culegere, de data asta, coregrafică care s-a desfășurat în Sita Buzăului în anul 1956. Fără a reține în lucrarea de față exemplele muzicale rezultate din această cercetare le vom menționa în treacăt acestea urmând să fie incluse, eventual, într-o lucrare monografică extinsă. Cercetarea jocurilor din zona Buzaiei a fost efectuată de Andrei Bucșan, Emanuela Balaci, Anca Giurchescu și etnomuzicologul Gheorghe Ciobanu. O defecțiune la aparatul de înregistrare, a făcut ca materialul muzical reprezentând melodiile jocurilor culese, să fie notat după auz, fiind înregistrat în Fondul Auxiliar al Arhivei. Dintr-o discuție particulară cu regretatul coreolog Andrei Bucșan, reșea că în localitatea Ciumernic, a consemnat 38 de titluri de jocuri. În prefața volumului elaborat, autorul afirmă că în Sita Buzăului au fost culese 30 de jocuri. Din nefericire doar o parte din acest material va fi valorificat. Astfel într-un volum obiectiv, rămas în manuscris, intitulat "40 de dansuri populare" sunt reținute *11 jocuri* cu melodiile specifice. Ulterior, din acest volum vor fi exceptate *4 jocuri* care vor fi incluse în lucrarea lui Andrei Bucșan, "Jocuri din Ardealul de Sud". Iată, în continuare, titlurile jocurilor reținute în primul volum, "40 de dansuri populare"; "Ciobănașul", "Anicuța", "De doi", "Oița", "Ursăreasca", "Breaza", "Brăul", "Brânza", "Lăzeasca", "Brăul Zbarcii", și din nou "Beaza". În Volumul elaborat de Andrei Bucșan regăsim: "Brânza" (p. 27-33); "Breaza" (p.64-69), "Lăzeasca", (p. 75-81) și "Ursăreasca", (p. 82-87). Fără îndoială acestea din urmă au fost considerate ca reprezentative pentru sudul Ardealului alături de alte jocuri specifice acestui teritoriu mai amplu. Dar, materialul muzical prezintă pentru noi o importanță în plus, deși el va fi evaluat conform criteriilor etnomuzicologice. Ceea ce în final este semnificativ din punctul nostru de vedere, este faptul că cel puțin în cazul celor 11 piese menționate avem de a face cu numeroase tipuri distincte și doar, cu câteva variante ale aceleiași tip muzical. (vezi "Breaza" și "De doi"). Faptul este explicabil dacă luăm în considerare interpretările diferite care aparțin când unui interpret din fluier când unui lăutar.

În încheiere, putem afirma că materialul muzical folcloric aflat în arhiva Institutului de Etnografie și Folclor reunește adăugând aceste ultime notații directe, *33 de piese muzicale*. În acest moment nu excludem cu totul posibilitatea existenței în Fondul Auxiliar și a altor piese neutilizate în lucrările menționate. Prin prezentarea materialului muzical rezultat din prima cercetare etnomuzicologică întreprinsă în zona Întorsurii Buzăului, am creat, sperăm, o premiză favorabilă în cunoașterea treptată a întregului material culese în acest teritoriu pe parcursul ultimelor decenii.

NOTE

1. Traian Rotariu, Maria Sceniuc, Mezei Elemcr, "Evoluția structurii etnice și confesionale", în

Angustia, 1 (1996), (p. 280, 281)

2. "Depresiunea Întorsurii Buzăului - studiu geografic, istoric și economic, Tip. Cartea Ardeleană, Brașov, 1947.
3. Constantin Catrina, "Folcloriștii și folclorul muzical din județul Covasna, privire istorică", Angustia, 2, 1997, p. 384.
4. Andrei Bucșan, "Jocuri din Ardealul de Sud", Editura de stat didactică și pedagogică, 1957.

**Folclor muzical din depresiunea Întorsura Buzăului - materiale din Arhiva
Institutului de Etnografie și Folclor "Constantin Brăiloiu"**
(Rezumat)

Lucrarea de față este prima tentativă de valorificarea a primei cercetări etnomuzicologice întreprinsă asupra zonei Întorsurii Buzăului - o enclavă românească unitară din punct de vedere lingvistic, confesional și etnocultural, aparținând județului Covasna.

Cercetarea a fost efectuată în anul 1949, anul înființării Institutului de Folclor de către un grup de etnomuzicologi în fruntea căruia s-a aflat Ilarion Cocișiu, un apropiat colaborator al lui Constantin Brăiloiu.

Scopul culegerii a fost înregistrarea unui material muzical folcloric reprezentativ sub aspectul conținutului al formei și al stilului pentru această subzonă etnofolclorică plasată în zona Buzăului ardelean. În același timp s-a urmărit selectarea cu același prilej a unui material destinat înregistrărilor pe disc.

Așa cum reiese din anexa lucrării de față, această culegere desfășuătră strâns pe parcursul a două zile s-a soldat cu un număr de 16 piese muzicale înregistrate pe cilindrii de fonograf, completate cu 6 piese notate direct, după auz. Culegerea este însoțită firesc de un material auxiliar alcătuit din fișele fonografice, fișe de informator, fișe de text și fișe de informații.

O analiză globală a materialului muzical și a fișelor fonogramice, ne permite să constatăm că ne aflăm în fața unui material valoros, din punct de vedere estetic muzical și documentar. Observăm astfel că sunt reprezentate categorii ale repertoriului pastoral, ale cântecului propriu zis și melodiile de jos. Din punct de vedere stilistic, ne aflăm în fața unui repertoriu care se susumează asemeni repertoriului de jocuri al zonei, stilului sud-ardelenesc cu unele influențe din zona extracarpatică ca urmare a unui repertoriu colportat de lăutari. Orice altă influență ne apare nesemnificativă în urma analizei acestei prime șarje de folclor muzical cules din Depresiunea Întorsurii Buzăului.

4 Cantares-dolore⁴(II)

Fig. 4609 a

4 Cantares-dolore⁴(II)

Fig. 4609 b

b) 2). Loc.: Hârnici (continuu)

Allegro ($\text{♩} = 80$)

Fig. 4609 b

Fig. 4609 c

For: Brail .

Fig. 4611 a

Fig. 4611 a

Culeg. Cocișiu
Buc. 30.03.149
Transcr. F. Diclescu

Inf. Victor Darie fluier
Orig. Sita Buzăului
Traian Cristea - gură

Joc Brîul
Strigătura

Frunzuliță de scaieți
Asta-i brâul măi băieți
Foaie verde busuioc
Lasă brâu numa-n loc, mă
Frunzuliță dă trei spice
Uite brâu pă cârlige
Cârligele vătășele
Vai de păcatele mele
Alea bune și-alea rele
Ale bune să s-adune
Ale rele să se spele

Textul fonogramei No. 4611a
Gen. Strig.nla Brâu
Inf. Cristea Traian
Orig. Întorsura Buzăului

Frunză verde trei scaieți
S-altă foaie busuioc
Saltă brâul numa-n loc mă
Foaie verde de trei spice
Pune brâul pe cârlige
Cârlegele forfecele
Vai de păcatele mele
Cele bune cele rele
Cele bune să se adune
Cele rele să se spele
Foaie verde busuioc
Saltă brâul numa-n loc
S-altă foaie grâu mărunț
Cu genunchii la pământ
Și iar verde foaie lată
Pinteni(i) numa o dată
Altă foaie tirifoi
Pintenii de zece ori
Mai vin două cu-amândouă

Mai vin trei la verii mei
Mai vin patru la cumnatu
Mai vin cinci că n-am opinci
Pune-i mâna și dă-i brânci
Hop două las-o nouă
La lelea cu rochia nouă
Niș nu ninge niș nu plouă
Niș noaptea nu cade rouă
Niș azinoapte n-a căzut
S-acolo-am fost ș-am văzut
Și la noapte de-o cădea
Iar oi merge ș-oi vedea

.....

Numai lin copii feciori
Că-i cu mâna plin de flori
Florile noi le luăm
Copila s-o sărutăm
Sărut-o-ar pupăza
Ba (Dar) maibine dumneata.

loc. Partea

collepro

2.1

da cap. al 8

Fig. 4611 b

Textul fonogramei No. 4611 b (dictat)

Gen. Strig. la Sârbă

Inf. Cristea Traian

Orig. Întorsura Buzăului

“La sârba vine mai multe“

Frunză verde trei scaieți

Asta-i sârba măi băieți

//

Frunzuliță busuioc

Bate sârba numa-n loc

//

Hopa șa

Foaie verde baraboi

și-nainte și-napoi

///

Frunzuliță ca aluna

numa lin și bate una

//

Frunzuliță foi de rouă

Numa lin și bate două

//

Frunzuliță foi de tei

Numa lin și bate trei

//

S-un genunche dacă vrei

Dacă nu din loc ș-aici

//

S-altă foaie grâu mănunchi

Saltă sârba la genunchi.

For: Orchestra

Allegro

The image shows a handwritten musical score for an orchestra, consisting of ten staves. The tempo is marked 'Allegro'. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. There are several handwritten annotations: 'tr' (trill) appears above notes on the first, second, and eighth staves; 'w' (accidental) appears above notes on the first, second, and third staves; '3' (triple) appears above notes on the third and eighth staves; 'trig' (trigono) appears above notes on the fifth staff; and 'Rov' (Rovato) appears above notes on the sixth staff. The score is written in a fluid, handwritten style with some corrections and markings throughout.

Fig. 4611 c

Textul fonogramei No. 4611 c (dictat)

Gen. Strig. La Brează

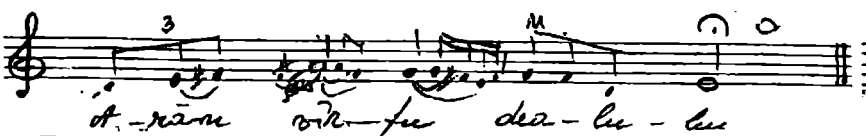
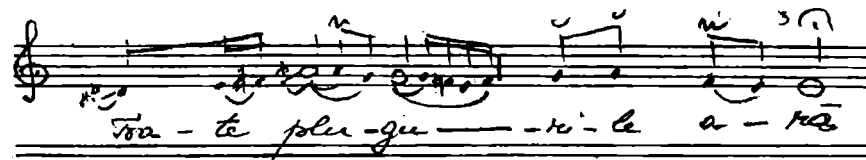
Inf. Traian Cristea

Orig. Întorsura Buzăului (Sita)

(Frunză verde) busuioc
 Saltă Breaza numa-n loc
 S-altă foaie ș-un dudău
 Saltă Braza ca-n Buzău
 S-altă foaie ș-o lalea
 S-așa joacă mândra mea
 Ca și coasa-n iarba rea
 S-așa joacă mândra-n mână
 Ca și coasa-n iarbă bună.

Cîntec: La ogor de primăvară

Rekato.

Fimla:

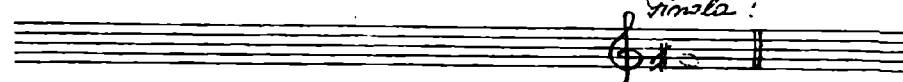

Fig. 4612 a

Textul fonogramei No 4612 a

Gen Cântec

Inf. Darie Victor

Orig. Sita Buzăului

Culeg. Il. Cocișiu

Foaie verde și-o negară
La ogor de primăvară
Toate plugurile ară
numai plugu badelui
Sade-n vârful dealului (Ară-n vârful)
Niș' nu urcă niș' coboară
Bate boii de-i omoară
Desfă mândro ce-ai făcut
Să nu-m bat boii mai mult
Măcar bade să te calce
Ce-am făcut n-oi mai desface
Căci din păr ți-am retezat
și din urmă ți-am luat
Asta-i mândro pentru tine
De nu merge boii bine
Asta-i pentru Dumneata
De nu-m țin boii brazda.

*frână de
handbrake* : Mă dă-dei după hăchită -

Mă dă dei dei-p-o hă-chi-tă

Ca să-mi tai io d-o măr-cu-că

uici mai lungă uici mai cur-tă

uici-mă cum în-ca-pe-u plu-pă

uici-mă cum în-ca-pe-u plu-pă

Fig. 4612 b

ai, teu tă-zai' mi-ma în ple-gă

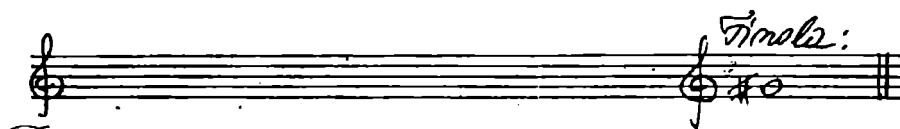
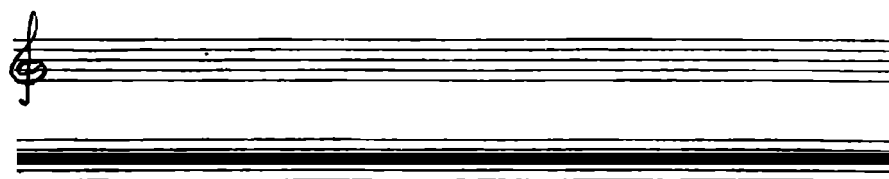
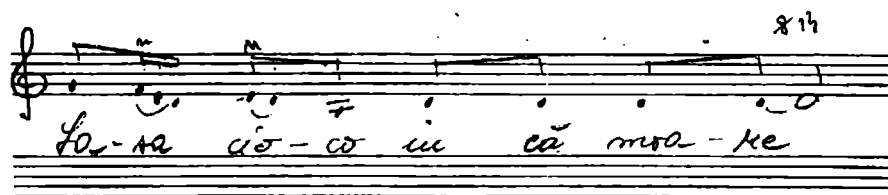
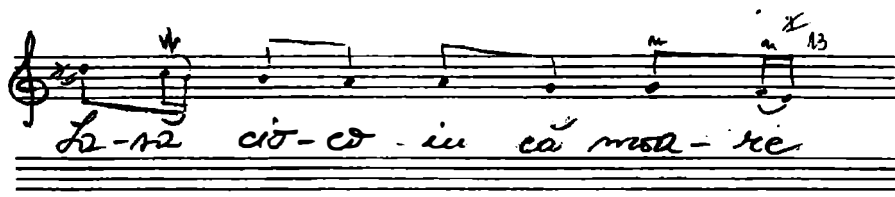
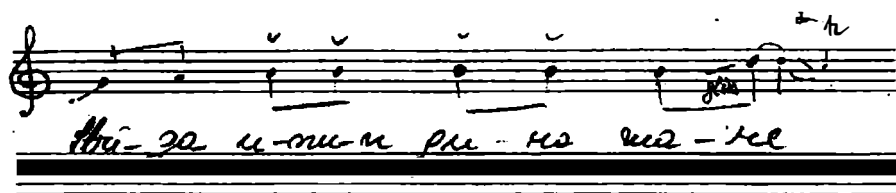
Cio-cu în cre-tu că sot ur-dă

Teu scr-oci sfîn-te ma-cu-că

Li-i dai pa-tru-tei pe spa-tă

se-l-or-ten-mu' joi pînă-ma-dă

ai, în pă-du-ra mu' la va-le'

Textul fonogramei 4612 b

Gen: C. Haiducesc (doină)

Inf. Darie Victor

Orig. Sita Buzăului - Braşov (jud. Covasna)

Culeg. Il. Cocişiu

1:

Mă dădei dup-o răchită
 Ca să-mi taiu di-o măciucă
 nici mai lungă nici mai scurtă
 Numa cum încape-n glugă :l
 Ieu băgai mâna în glugă
 Ciocoiu crezu că scot urdă
 Ieu scosei sfânta măciucă
 Să-i dau patru peste spată
 De-l aşternui jos grămadă
 În pădure mai la vale
 Strigă unu-n gura mare
 Lasă ciocoiu că moare
 Fut-ţ legea ... ? [de ciocoi] ?
 Cin te-a scos în ochii mei
 Şti tu când ieram trei fraţi
 Şi de tine înjungaţi
 Şi-m dădeai cu cisma-n spate
 Dă beam apă-nsângerată
 Cu măsele-amestecată
 Decât slugă la ciocoi
 Mai bine cioban la oi
 Şi cu gluga la spinare
 Cu măciuca-ntr-o picioare
 Dare-ar Dumnezeu şi-ar da
 Să vie primăvara
 Să dea frunza pe copaci
 Şi iarba pe sub copaci
 Unde calci urmă nu faci
 Să-mi iau armele din cui
 Fiinţa de la căpătâi
 Să intru codru cântând
 Şi din pistoale trosnind.

Cîntec: Mîncă-tu-s domne la re-le

Rubato.

1.) pășchim-ez tu-s dom-ne să re-le
 Mîncă-tu-s dom-ne să re-le

Ca hol-da-dă pă-să-re-le

2.) dar, mai mîncă-tă de dus, mame
 dar, mai mîncă-tă de sus-mani

Ca iar-la [dă lo-b zani]

Finale:

Fig. 4612 c

Textul fonogramei 4612 c

Gen: Cântec

Inf. Darie Victor

Orig. Sita Buzăului, jud. Covasna

Păi Mâncatu-s Doamne de rele

Ca holda de păsărele

Da Mai mâncatu-s de dușmani

Ca holada de bolovani

Cine nu-i mâncat de rele

Nu știe' a cânta de jale

Să mă lase să cânt ieu

Că-z mâncat destul de rău

Câte rele sunt în sat

Toate de min' s-o legat

Câte rele sunt pe lume

Toate s-au legat de mine

(“atât”)

Antea: Cime au de se pole.

Parlando rubato.

Tea-ie re-de pol-ze' mon le-

Ci-me a-re re po po-le

cu-i po-re moap-tea ma-re

Si pla-po-mo pua-u spi-ma-re

cu-i po-re moap-tea ma-re

Fig. 4613 a

Și plă-po-ma prea-a opi-na-ke

hăi, soa-ie vor de si-o ni-pi-că

Gîme a-he-ke i-boa-mi-că

u-i-i po-ke moap-tea mi-că

Și plă-po-ma u-ke-ke-i-că

u-i-i po-ke moap-te mi-că

Și plă-po-ma u-ke-ke-i-că

Fimola!

Textul fonogramei No. 4613 a

Gen. Cântec:

Inf. Baci C-tin

Orig. Întorsura Buzăului

Culeg. Il. Cocișiu

Foaie verde salbă moale
Cine are dor pe vale
:Lui îi pare noaptea mare:
Și plapoma gre-n spinare:

Cine are dor pe deal
Lui îi pare noaptea-un an
Și plapoma bolovan
Frunzuliță și-o sibică
Lui îi pare noaptea mică
și plapoma ușurică:

Nevăstuță cu bărbat
Când își văd gâtul spălat
M-aș băga la tine-argat
ce fel de argat să fiu ?
tot în brațe să te țin

Fire-ai al dracului bărbat
Cu scândura de la pat
M-ai bătut m-ai omorât
Și eu vină n-am avut.

Cîntec. Mîmă Șteor-ghe ko-î kî-ne.

Rubato

(impetuoso)

Mî-mă Șteor-ghe ko-î kî-ne

pî-în-te mai mi-tă G mi-uc

Șteor-ghe ko-î kî-ne mi-mă

Șteor-ghe ko-î kî-ne sunt noi ca iac-tă

Șteor-ghe ko-î kî-ne ta de-gea ta

Șteor-ghe ko-î kî-ne ha-de mi-mă

Finales:

Fig. 4616 b

Text fonogramă No. 4616 b

Gen: Cântec

Inf. Cristea Traian

Orig. Întorsura Buzăului

Culeg. A. Sachelarie

Păi, Mână Gheorghe boii bine

Păi, Nu te mai uita la mine

S-apoi mână badeo mână

Mână bade boii tăi

nu te uita-n ochii mei

S-apoi mână badeo mână

Ochii mei sunt albaştrui

Fură inima oricui

Ş-apoi mână...

Ochii mei sunt verzi ca iarba

Nu te mai uita degeaba

ş-apoi mână...

Ochii mei sunt vepriori*

Când îi vezi te ia fiori

Ş-apoi...

Lasă-mă măicuţă-n pace

Să iubesc pă cine-m place

Să iubesc o Ardeleancă

C-aia mi-a fost mie dragă.

* căprui

Cîntec: alu stîu-înui pa-re
~~rau s-a-u-de.~~

Parlons-te-xe. Stîu

alu stîu-mui pa-re rau s-a-u-de.

alu stîu-mui pa-re rau s-a-u-de

Gu-ke-la-dîl mu stîu un-de

S-a-u-de-nta-un mîl de deal

S-a-u-de-nta-un mîl de deal

Cum mu-nă la-foi cu drav.

1. Le-i trîmbești n-î promeste !
 2. Le-i mîne oș pîndeste.

Fig. 4623 c

Textul fonogramei No. 4623 c

Gen: Cântec.

Inf. Tohăneanu Nicolae

Orig. Sita Buzăului

Culeg. A. Sachelarie

N: Nu știu în mare sau s-aude;
ura badi nu știu unde

Ci: S-aude-ntr-un vârf de deal:
Cum mână la boi cu drag

(Păi)

Ei: Și trăznește și pocnește:
Și la mine să gândește
Și mână bade boii bine:
Nu te mai gândi la mine
Și mână bade boii tăi:
Nu te uita-n ochii mei

: Căci Ochii mei sunt albaștrui:
Nu-s pe seama orișicui

; Că Ochii mei sunt verzi ca iarba;
Mai iubit trei ani degeaba.

Obs. culeg. "Ca să-și aducă aminte vorbele cântă melodia".

Cîntec: Astăzi noaptea te-am văzut.

Andante (♩ =)

Astăzi noaptea te-am văzut
 că mîndră te-am sărutat
 ge omi mîndră te-am sărutat
 mîndră scu-lai și pi-pă-i
 di mi mi-ca nu gă-si
 di mi mi-ca nu gă-si
 cîntă-măi dorel lui mi
 lăsa pe tota perimînă!

Finale

Fig. 4626 c

Textul fonogramei No. 4626 c

gen: Cântec.

Inf. Baciuc Ctin

Orig. Întorsura Buzăului

Culeg. A. Sachelarie

Aastă noapte te-am visat
Mândro că te-am sărutat
Mă sculai și pipăi
Și nimica nu găsi
Numa dorul inimii
Scriș pe fața perinii
Cu cerneala ochilor
Cu pana sprâncenelor
Vino mândră mai cu foc
Că-m stă inima pe loc
Eu te-aștept și tu nu vi
Mă găsești mort prin câmpii.

Cîntec: "Ce păcat că sînt bătrîn"

Subito

Ce bă-ca că sînt bă-trîn

păi-ți tot n-am în-bî-t des-tel—

ce — pă-cat că sînt bă-trîn

păi-ți tot n-am în-bî-t de-stel-mă

Fig. 4623 d

Textul fonogramei No. 4623 d (dictat)

Gen: Cântec.

Inf. Tohăneanu Nicolae

Orig. Sita Buzăului

Culeg. A. Sachelarie

- 1: Ce păcat că sunt bătrân
2; Și tot n-am iubit destul
2: Trec zilele trec și ieu
Îmbătrânesc și-m pare rău
3: Păcat c-am îmbătrânit
Și nu-s sătul de iubit
4: Ș-am iubit prea multă pă lume
Fără să te cunosc pe tine
5: Căci dacă te cunoașteam
Poate că nu-mbătrâneam
6: Păi, Așa-i viața omului
Ca și frunza pomului
7: Când dă roua înverzește
Când dă bruma-ngălbenește

Observația culegătorului: "Își aduce aminte vorbele numai cântând"

Gen: Canta "Muntii Tatra";

Chem-tii Ta-tra, de ce nu ai' nati la poa'

Si me tin in tre vil-ce-ce

Chem-tii Ta-tra

cand a-zei voi is-pra-ot.

Fig. 1242

Gen: Cindec. Bai' bai' bai' i-mi-mi bai'

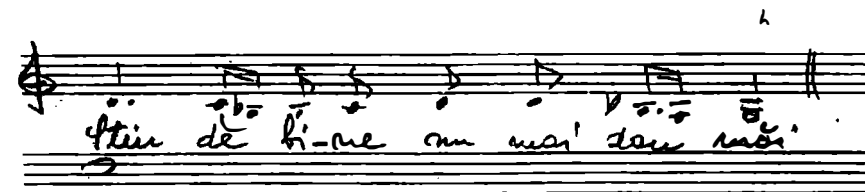
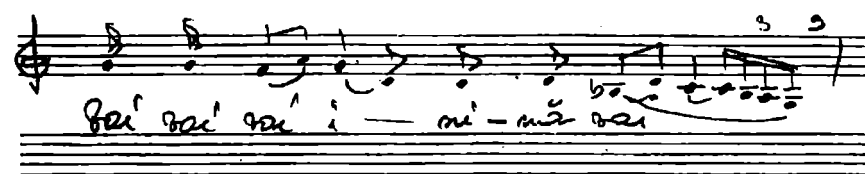
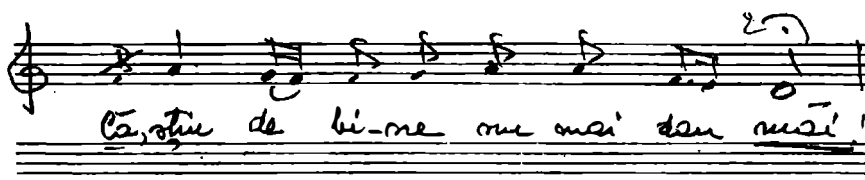
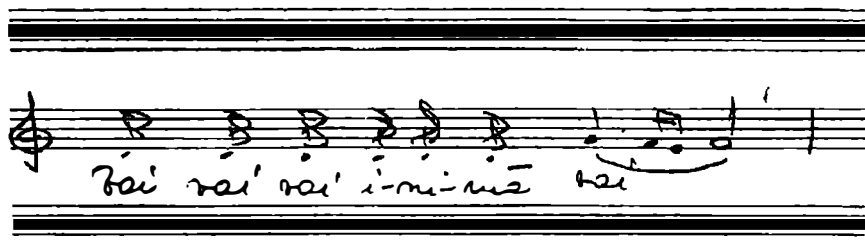

Fig. 1250

I. 1250

Text cântec "Vai, vai, vai, inimă vai"

/: Vai, vai, vai, inimă, vai
 Că știu de bine nu mai dai, măi:/
 //
 S-arde-te focu pământ
 Și te-ar bate domnu sfânt
/: Ce-am semănat n-a ieșit
 Și-am sămănat busuioc
 Și-am sămănat viorele
 A ieșit amar și jele.

* Pe aceeași fișă urmează primul rând melodic dintr-un cântec de joc intitulat "Cui nu-i place dragostea" în ritm de învârtită. Cercetătorul nu l-a notat integral, probabil considerându-l ne semnificativ.

Canta : Ce părat că sunt bătrân.

Ce — pă — rat că sunt bă — trăi măi

și tot ram în lit des — tul, măi

ce pă — rat e — am bă — trăi — nit

și om — a ră — tul de în — lit măi,

Fig.1251

I 1251

Text cântec: Ce păcat că sunt bătrân

Ce păcat că sunt bătrân
 Și tot n-am iubit destul /e
 Ce păcat c-am'bătrânit
 Și nu-s sătul de iubit

///

Ai, Că și-a făcut Dumnezeu
 Troacă leagănul meu, măi
 Cum m-ai legănat pe mine
 De nu am noroc pe lume

///

Mamă norocelul meu
 L-o băut boii-n părău
 Nu știu boii l-o băut
 Sau eu noroc n-am avut
 C-am trecut pe-o punte lată
 S-a căzut norocu-n baltă
 Și, L-au băut doi boi bălan
 Și eu noroc nu mai am

* "Cântecu ăsta încheie cu la mai zi măi din vioară".

"L-am auzit de pe la alți prieteni de prin alte părți, când era în militarie; da eu l-am modificat, că să fie mai plăcut pentru bătrâni. Când te-aud bătrânii cântându-l păsta, le râde mustața".

Chitta de foc: To mai și mai' de' osare'.

To mai' și mai' de' ni-ra-ră

Pe- de săl-ci-ra-ră

C-am un foc la i-ni-mi-ra-ră

Pe- de săl-ci-ra-ră.

Fig. 1252

I. 1252

Text cântec

Ia mai zi măi din vioară
Verde sălcioară
C-am un foc la inimioară
rî.
Ia mai zi măi la mijloc
Verde busuioc
Cât eu n-am avut noroc
Verde busuioc
De știam că n-am noroc
Verde siminoc
M-aruncam de mic în foc
Verde siminoc
M-aruncam în foc să ard
Verde foi de fag
De durerea care-o trag
Verde foi de fag

“E unu la noi care ca el nu cântă nimeni pă tot județu: Popica Constantin”.

Colinde

Do o ma-na-ă na-tă la-tă

Do o ma-nă na-tă la-tă

Cind ci-mă Ochi-tă la ma-nă

In-da e in-trat în casă

I. 1253

Colind: "La o masă roată lată" (?)

/:	La o masă lată	:/	
	Când cina Cristos la masă		
	Iuda a intrat în casă		
/:	Și s-așează după masă	:/	
	Dați-mi cinzeci de arginți		
	Să vi-l dau să-l răstigniți		
/:	Nici n-a pus arginții jos	:/	
/:	Pe Cristos din afar' l-au scos	:/	
/:	Cu sulițe l-au străpuns	:/	
/:	Apă și sânge a curs	:/	

("nu mai știu")

Cîntec: 1. *Ateară pe vremea cea* †

Ateară pe vremea cea, mîi.

și cînd tu-mă și fulge-rea, mîi.

și în stă-ream la pră-ța ta, mîi.

Fig. 1254

Textul cântečului: "Aseară pe vreme rea"

Aseară pe vreme rea, măi
Când tuna și fulgera, măi
Eu stăteam la poarta ta
Cățelușă mă lătra
Mamă-ta o amuța
Dă-i cățelului să mănce
Cornuleț cu lapte dulce
Și, Mametii să nu-l amuțe
Hai mândruțo la fereastră
C-â fără plouă de varsă
și mă udă la cămașe
Lasă plouă să te plouă
Că n-ai vrut la ora nouă
Lasă plouă că nu-mi pasă
Căci mai am vreo trei în casă
Lasă-l mândro pe cei trei
Și te uită-n ochii mei
Ochii mei sunt verzi ca iarba
Și-am iubit doi ani degeaba.

* "L-am învățat noi așa... Am pus unu o vorbă, altu alta și le-am adunat la un loc. da mai mult sunt accentuate de mine, eu și văru meu".

for "Gobănași" II

flute (2) and piano

and piano

Fig. 4609 c